

სწავლების ინტერაქტიული მეთოდები

ვაყელიშვილი ნინო

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თელავი

სსიპ N5 საჯარო სკოლა, თელავი

<https://doi.org/10.52340/idw.2025.79>

აბსტრაქტი. განათლების სისტემა უდიდეს როლს ასრულებს თანამედროვე გლობალიზაციის ეპოქაში, ცივილიზებული საზოგადოების ფორმირებასა და განვითარების პროცესში. თანამედროვე განათლება, მაღალხარისხიანი სწავლა და სათანადო ცოდნის შეძენა სოციალური მოთხოვნაა. ამ მოთხოვნის დაკმაყოფილება ყოველ საფეხურზე სხვადასხვა სახის პროგრესული მეთოდების გამოყენებით ხდება. თანამედროვე სწავლების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი, პროგრესული, აქტუალური მეთოდია ინტერაქტიული სწავლება. სტატიაში აღწერილია რა არის ინტერაქტიული სწავლება? სწავლების ინტერაქტიული მეთოდები გულისხმობს საქმიანობის ისეთ სახეობებს, რომლებიც მასალისადმი შემოქმედებით მიდგომას მოითხოვს და ქმნის პირობებს თითოეული მოსწავლის გასახსნელად. ინტერაქტიული სწავლება არის ჰოლისტიური მეთოდოლოგია, რომელიც მოიცავს როგორც ონლაინ, ასევე ოფლაინ კომპონენტებს, რომლებიც ერთად ქმნიან სრულყოფილ საგანმანათლებლო გამოცდილებას. სტატიაში აგრეთვე აღწერილია ინტერაქტიული სწავლების მიზნები, ამოცანები, მეთოდები და ტექნიკა, საშუალებები. სტატიაში მოყვანილია მინი კვლევის მაგალითები. სტატიაში ჩანს, რომ თანამედროვე განათლება სულ უფრო მეტად უსვამს ხაზს ინტერაქტიული სწავლების მეთოდების გამოყენების მნიშვნელობას, რომლებიც საშუალებას იძლევიან მოსწავლეებთან და სტუდენტებთან კონსტრუქციულ ურთიერთქმედებების, სტიმულირების, მათი ჩართულობის და ხელს უწყობს ცოდნის უფრო ეფექტურ შეძენას.

საკვანძო სიტყვები: ინტერაქტიული მეთოდები, სწავლების მიზნები, კვლევის მაგალითები, ჩართულობა.

სკოლაში კლასიკური სწავლების ერთ-ერთ მთავარ ფორმად ლექცია ითვლება, სადაც მასწავლებელი გადასცემს ინფორმაციას, ხოლო მოსწავლე იღებს მას. დამოუკიდებელი სასკოლო დაწესებულებები და პროგრესული მასწავლებლები იყენებენ ინტერაქტიულ სწავლების მეთოდებს, რომლებიც მოსწავლეებში კრიტიკულ აზროვნებას ავითარებს. სხვადასხვა ტიპის ტექნოლოგიების გამოყენება საკლასო ოთახში, მათ შორის ვირტუალური საკლასო ოთახის, ზრდის მოსწავლეთა ინტერესს. ისინი უფრო აქტიურად მონაწილეობენ გაკვეთილის დროს და უკეთ ითვისებენ ინფორმაციას. თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენება ასევე გავლენას ახდენს იმაზე, თუ რამდენად დაიმახსოვრებს მოსწავლე და შეძლებს მის პრაქტიკაში გამოყენებას.

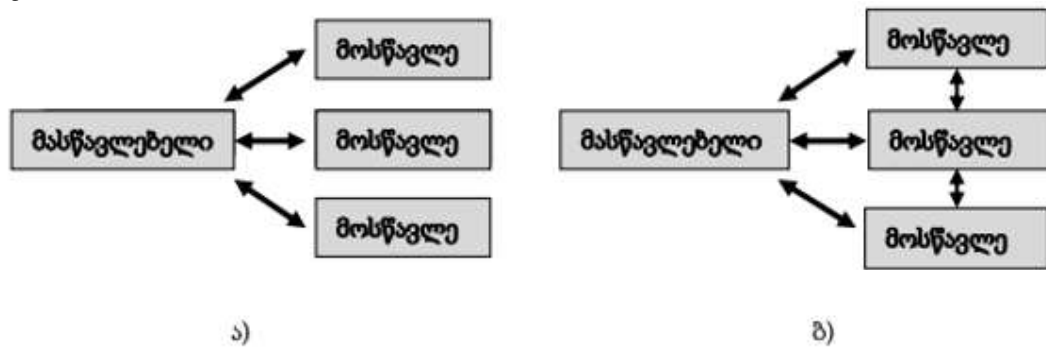
ყველა სკოლა არ აძლევს მოსწავლეებს საშუალებას, გაკვეთილის დროს ლეპტოპებზე ან პლანშეტებზე იმუშაონ. თუ ეს მოწყობილობები ხელმისაწვდომია, ისინი ძირითადად გამოიყენება როგორც ელექტრონული სახელმძღვანელოები ან დამოუკიდებელი კვლევის ინსტრუმენტები. შესასწავლი მასალის ტიპის მიხედვით, კომპიუტერები ან ლეპტოპები გამოიყენება დამატებითი ინფორმაციის გადასაცემად, გაკვეთილების „გეიმფიკაციისთვის“ ან თანაკლასელებთან ინტერაქტიული

კომუნიკაციისთვის. თუმცა, უფრო ხშირად, საკლასო ოთახებში დამონტაჟებულია პროექტორები და ინტერაქტიული თეთრი დაფები. როგორც წესი, პროექტორი დისპლეის ფუნქციას ასრულებს. ისინი ფართოდ არის გავრცელებული სკოლებში მათი შედარებითი სიმარტივისა და დიდ ფართობზე გამოსახულების პროექტირების უნარის გამო.

დღესდღეობით, საკლასო ოთახებში უფრო გავრცელებულია თეთრი დაფები, რომელთა ზედაპირზე ვწერთ მარკერით და არა ცარცით. თუმცა, ინტერაქტიული ვარიანტები არანაკლებ გავრცელებულია. ასეთი მოწყობილობა აერთიანებს მულტიმედიურ და სენსორულ ტექნოლოგიებს ჩვეულებრივი დაფის ჩვეულ ფუნქციებთან. მასწავლებელს შეუძლია რეალურ დროში აჩვენოს ვიდეო ან მოძებნოს ინფორმაცია ონლაინ, გადმოსცეს, აჩვენოს შინაარსი და შემდეგ გაუზიაროს ის მოსწავლეებს თავისი მოწყობილობების საშუალებით.

განმავითარებელი სწავლების პირობებში აუცილებელი ხდება თავად მოსწავლის მაქსიმალური აქტივობის უზრუნველყოფა საკვანძო კომპეტენციების ჩამოყალიბების პროცესში, რადგან ეს კომპეტენციები მხოლოდ პირადი გამოცდილების შედეგად ყალიბდება. მრავალი მკვლევარი საგანმანათლებლო ინოვაციებს უკავშირებს სწავლების ინტერაქტიულ მეთოდებს, რაც გულისხმობს საქმიანობის ისეთ სახეობებს, რომლებიც მასალისადმი შემოქმედებით მიდგომას მოითხოვს და ქმნის პირობებს თითოეული მოსწავლის გასახსნელად.

ცნება ინტერაქტიული (Inter – ორმხრივი, აქტიუ – მოქმედება) გულისხმობს ურთიერთქმედებას, ვინმესთან საუბრის, დიალოგის რეჟიმში ყოფნას. აქტიური მეთოდებისგან განსხვავებით, ინტერაქტიული მეთოდები ორიენტირებულია მოსწავლეების უფრო ფართო ურთიერთობაზე არა მხოლოდ მასწავლებელთან, არამედ ერთმანეთთანაც. ამასთან, სწავლების პროცესში მოსწავლეთა აქტივობა დომინირებს.

აქტიური (ა) და ინტერაქტიული (ბ) სწავლების მეთოდები

ინტერაქტიული სწავლების მეთოდების მიზნები

- თითოეული მოსწავლის ჩართულობა ცოდნის შეძენის აქტიურ პროცესში.
- სტუდენტების მიმართ დიფერენცირებული და ინდივიდუალური მიდგომის დანერგვა.
- წარმატებული კომუნიკაციის უნარების ჩამოყალიბება, როგორიცაა მოსმენის, დიალოგის აგების, კითხვების დასმის, გუნდში მუშაობის უნარი.
- ცოდნის დამოუკიდებლად მიღების, დავალებების უფრო მცირე ნაწილებად დაყოფის, საკუთარი არჩევანის შედეგების განსაზღვრის და შედეგზე პასუხისმგებლობის აღების უნარის განვითარება. შედეგად, ცოდნა გაცილებით

სწრაფად და უკეთესად მოიპოვება.

ინტერაქტიული სწავლება მოიცავს:

- აქტივობებსა და ურთიერთქმედებას, რომლებიც მასწავლებლისა და მოსწავლეების ჩართულობას პროცესში და გადაწყვეტილებების პიებაში შენარჩუნებას უზრუნველყოფს;

- კომუნიკაციის თანასწორობას, რაც შესაძლო შედეგების ღიად განხილვას უწყობს ხელს;

- ექსპერიმენტებს, კრეატიულობას.

ინტერაქტიული სწავლების საფუძველი ვიზუალიზაციაა, რადგან ბავშვი ინფორმაციის 80%-ს მხედველობის საშუალებით აღიქვამს.

მათ შორის ხშირად გამოიყოფა შემდეგი:

- ინტერაქტიული თეთრი დაფები;

- ინტერაქტიული კონსოლები, პროექტორები, დისკლები;

- რობოტიკა და LEGO კონსტრუქტორები;

- ინტერაქტიული მაგიდა;

- უკაბელო პლანშეტი;

- დოკუმენტის კამერა - მოწყობილობა, რომლის ქვეშაც მოთავსებულია სახელმძღვანელო და მისი გამოსახულება პროეცირდება კომპიუტერსა და ინტერაქტიულ თეთრ დაფაზე;

- ინტერაქტიული ქვიშის ყუთი, რომელსაც, ქვიშის გარდა, აქვს პროექტორი და პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც ქმნის დამატებით რეალობას;

- მობილური პლანეტარიუმი - გუმბათი პროექტორით;

- კომპიუტერები და საოფისე ტექნიკა.

ცალკე აღსანიშნავია ელექტრონული სწავლება, სადაც ტარდება ინტერაქტიული ვებინარები და ონლაინ კონფერენციები.

ინტერაქტიული მეთოდების პრინციპები:

- ყველა მონაწილის თანასწორობა.

- ინდივიდის კრიტიკის არარსებობა.

- ნებისმიერი პასუხი არ არის სიმართლე, არამედ ინფორმაცია რეფლექსიისთვის.

ინტერაქტიული მეთოდები ფართოდ იყენებს სხვადასხვა ტექნოლოგიებს: აუდიო და ვიდეო გამოიყენება პრობლემის გადასაჭრელად, კომპიუტერები გამოიყენება შედეგების მოსაძებნად და ფორმატირებისთვის. თანამედროვე ტექნოლოგიები სწავლას უფრო ეფექტურს ხდის.

კონკრეტული მაგალითების გამოყენებით განვიხილავთ სწავლების რამდენიმე ინტერაქტიულ ფორმას და მათში გამოყენებულ ტექნიკას.

მარტივი მინი-კვლევები მასწავლებლის ხელმძღვანელობით შეიძლება ჩატარდეს დაწყებით კლასებში; რთული, რომელიც განკუთვნილია დიდი რაოდენობით დამოუკიდებელი სამუშაოსთვის - საბაზო და საშუალო საეხურებზე, სტუდენტებში.

ბავშვები სწავლობენ მონაცემების შეგროვებას და ანალიზს და მათზე დაყრდნობით ვერსიის ჩამოყალიბებას, ფაქტების შერჩევას მათი გასამართლებლად ან უარყოფისთვის, საკუთარი თვალსაზრისის დაცვას; ვითარდება აზროვნება, თვითკონტროლი და ურთიერთკონტროლი. შეიძლება გამოყენებულ იქნას ნებისმიერ გაკვეთილზე.

მინი-კვლევების სახეები: მონაწილეთა რაოდენობის მიხედვით (ინდივიდუალური, ჯგუფური და კოლექტიური); ადგილის მიხედვით (საკლასო და

კლასგარეშე), დროის მიხედვით (მოკლე და ხანგრძლივი), თემის მიხედვით (საგნობრივი და ინტერდისციპლინური). როგორ ჩავატაროთ

1. განვსაზღვროთ კვლევის საგანი - მას გვთავაზობს მოსწავლეები ან თავად მოსწავლეები.

2. ჩამოვყალიბოთ პრობლემის არსი.

3. შევადგინოთ კვლევის გეგმა და პრობლემის გადაჭრის გზები. ეს ეტაპი ყველაზე რთულია მოსწავლეებისთვის, მათ უნდა ვუთხრათ, რა კითხვებზე უნდა უპასუხოთ და სად იპოვონ საჭირო ინფორმაცია.

4. კვლევის ჩატარება. წყაროების შესწავლის გარდა, ეს ეტაპი შეიძლება მოიცავდეს ექსპერიმენტის ჩატარებას, ტესტებს, გამოკითხვებს და სტატისტიკური მონაცემების ანალიზს.

5. შედეგების წარდგენა და შეჯამება.

სკოლაში ჩვენ მიერ ჩატარდა ინტერვენციული კვლევა. ჩატარდა გამოკითხვა.

დამუშავდა შედეგები. კვლევის შედეგებიდან გამომდინარე გაკეთდა დასკვნა: ინტერაქტიული მეთოდის გამოყენებით მასალის შესწავლა ბევრად უფრო მოსწონთ ბავშვებს. უფრო საინტერესო და ნაყოფიერია.

დაიგეგმა ინტერვენციული ღონისძიებები. ერთდროულად რამდენიმე კლასში გამოყენებული იქნა ინტერაქტიული სწავლების სხვადასხვა მეთოდი.

• პროექტის აქტივობები.

მოსწავლეები ქმნიან მცირე ჯგუფებს და იწყებენ აქტუალური პრობლემების გადაჭრას ან კონკრეტული პრობლემების შექმნას პროექტის აქტივობების ფარგლებში. ამ მიდგომის წყალობით, მოსწავლეები არა მხოლოდ პრაქტიკაში ამყარებენ თავიანთ ცოდნას, არამედ უვითარდებთ ლიდერობის უნარები, შემოქმედებითი აზროვნება და ერთად მუშაობის უნარი. მათ ეძლევათ შესაძლებლობა ერთობლივად შეისწავლონ, დაგეგმონ, შექმნან და წარმოადგინონ თავიანთი პროექტები, რაც ხელს უწყობს მასალის უფრო ღრმა ათვისებას და სასარგებლო უნარების ჩამოყალიბებას.

• თამაშები და სიმულაციები.

თამაშებსა და სიმულაციებში მოსწავლეები აღმოჩნდებიან ინტერაქტიულ სამყაროში, რომელიც ხელს უწყობს ექსპერიმენტებს, გადაწყვეტილების მიღებას და ახალი კონცეფციების შექმნას. თამაშებსა და სიმულაციებში ვირტუალურ სივრცეს შეუძლია რეალური სიტუაციების იმიტაცია ან პრაქტიკული უნარების პრაქტიკაში გამოყენება და ცოდნაში ჩადირვა.

თანამედროვე განათლება სულ უფრო მეტად უსვამს ხაზს ინტერაქტიული სწავლების მეთოდების გამოყენების მნიშვნელობას, რომლებიც საშუალებას იძლევა მოსწავლეებთან კონსტრუქციული ურთიერთქმედებისა, სტიმულირების მათ ჩართულობას და ხელს უწყობს ცოდნის უფრო ეფექტურ შეძენას. ინტერაქტიული სწავლების შედეგია მოსწავლეთა აქტიური მონაწილეობა სასწავლო პროცესში, კრიტიკული აზროვნების განვითარება, კომუნიკაციის უნარების გაუმჯობესება და სასწავლო მასალის ღრმა გააზრება.

ლიტერატურა:

1. ეროვნული სასწავლო გეგმა shesavali.doc (live.com)
2. <https://mastsavlebeli.ge/?p=1521>
3. <https://www.saskoer.ca/teachingtech/chapter/interactive-teaching-methods-and-strategies/>
4. <https://atl.web.baylor.edu/teaching-guides/teaching-techniques/interactive-methods>

Interactive Teaching Methods

Vakelishvili Nino

Telavi State University named after Iakob Gogebashvili, Telavi
Public School No. 5 of Telavi (LEPL)

Abstract

The education system plays a major role in the era of modern globalization, in the formation and development of a civilized society. Modern education, high-quality learning and the acquisition of relevant knowledge are social demands. This demand is met at each level by using various progressive methods. One of the important, progressive, and relevant methods of modern education is interactive learning. The article describes what is interactive learning? Interactive learning methods refer to types of activities that require a creative approach to the material and create conditions for the discovery of each student. Interactive learning is a holistic methodology that includes both online and offline components, which together create a complete educational experience. The article also describes the goals, objectives, methods and techniques, and means of interactive learning. The article provides examples of mini-research. The article shows that modern education increasingly emphasizes the importance of using interactive teaching methods, which allow for constructive interactions with pupils and students, stimulate their engagement, and promote more effective acquisition of knowledge.

Keywords: *interactive methods, learning objectives, examples, engagement.*